

ชื่อเรื่อง **แก้อ้อบตะเข็บทอง คุณภาพเบอร์ 5 ประหยัด ปลอดภัย ประสิทธิภาพเยี่ยม**

ผู้วิจัย นางพุทธิรัตน์ ศรลาคีร์ดี ตำแหน่ง **เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการ**

สถานที่ทำงาน **โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาป่าแขง**

ปีที่ทำ 2562 **เบอร์โทรศัพท์ 088 - 3505669**

รูปแบบการนำเสนอ **Oral presentation**

บทคัดย่อ

หญิงหลังคลอดในชุมชนชนบทอีสานยังมีความเชื่อเรื่องการอยู่ไฟแบบเปียก เนื่องจากอิทธิพลของเฒ่าผู้แก่จึงส่งผลให้อุบัติการณ์ของแผลฝีเย็บติดเชื้อ นอกจากนี้ยังเกิดภาวะแทรกซ้อนเรื่องของการผิดแสงหรือผิดกระบวนตามมา ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนานวัตกรรมแก้อ้อบตะเข็บทอง คุณภาพเบอร์ 5 ประหยัด ปลอดภัย ประสิทธิภาพเยี่ยม ทดแทนการอยู่ไฟแบบเดิม โดยยังไม่ขัดแย้งกับความเชื่อของชุมชน

เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Semi-experimental study) เพื่อทดสอบนวัตกรรมแก้อ้อบตะเข็บทองแบบ 2 กลุ่มเปรียบเทียบ ในกลุ่มหญิงหลังคลอด จำนวน 60 ราย ปี 2562 ที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทุกราย โดยแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) หญิงหลังคลอดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาป่าแขงเป็นกลุ่มทดลอง เฉพาะเจาะจงหญิงหลังคลอดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาผาง เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการนึ่งอบฝีเย็บซึ่งเป็นแก้อ้อแบบอบตะเข็บทอง ที่มีขนาด ความกว้าง x ความยาว x ความสูง เท่ากับ 36 เซนติเมตร นำมาเจาะรูตรงกลางขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 เซนติเมตร ในการอบแผลฝีเย็บจะมีขั้นตอนดังนี้ 1) หญิงหลังคลอดแบบปกติ วัน 2) หญิงหลังคลอดแบบผ่าตัดทางหน้าท้อง 3) อบแผลฝีเย็บติดต่อกันนาน 5 วัน วันละ 30 นาที ในช่วงเช้า 4) ก่อนอบแผลฝีเย็บควรเปลี่ยนชุดแล้วอาบน้ำชำระร่างกายให้ตัวเปียกก่อนทุกครั้ง 5) ต้มน้ำเปล่าครึ่งแก้วเพื่อปรับอุณหภูมิก่อนแล้วค่อยนึ่งอบแผลฝีเย็บตามลำดับ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ เป็นการอยู่ไฟแบบเปียกตามแบบพื้นบ้าน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน 1. ข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา 2. มีการนึ่งแก้อ้อบตะเข็บทอง 3. การอยู่ไฟแบบเปียก 4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป 5. สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

การนึ่งแก้อ้อบตะเข็บทอง ช่วยประหยัดต้นทุนและเป็นวัตถุดิบที่หาได้ง่ายตามท้องถิ่น แก้อ้อบตะเข็บทองมีเตายาสมุนไพรที่ระเหยเป็นไอความร้อนขึ้นมาสู่แผลฝีเย็บได้โดยตรงและเป็นแก้อ้อแบบป้องกันการสัมผัสความร้อนจากเตาถ่าน ช่วยกระตุ้นให้กล้ามเนื้อบริเวณช่องคลอดกระชับขึ้น ลดกลิ่นไม่พึงประสงค์ ป้องกันแผลฝีเย็บอักเสบ ทำให้แผลหายเร็ว และแห้งสนิทเร็วขึ้น ช่วยห้ามดลูกแห้งและเข้าอู่เร็ว ช่วยป้องกันมดลูกและระดูขาว หรือตกขาว ช่วยให้แผลจากกริดสีดวงทวารแห้งเร็วขึ้น ช่วยลดหน้าท้องที่ยื่นออกมาจากการตั้งครรภ์โดยใช้สายวัดรอบเอว สามารถควบคุมความร้อนโดยการวัดอุณหภูมิได้ ไม่เกิน 40 องศาเซลเซียส แก้อ้อบตะเข็บทองมีขนาดพอดีเหมาะกับการนึ่งอบแผลฝีเย็บ ส่วนการอยู่ไฟแบบเปียก ไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิความร้อนขณะอยู่ไฟได้ ทำให้เกิดอุบัติเหตุภาวะแทรกซ้อนของแผลฝีเย็บขณะอยู่ไฟแบบเปียกได้

หญิงหลังคลอดส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.6 หญิงหลังคลอดส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 66.6 หญิงหลังคลอดส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 53.3 หญิงหลังคลอดมีการนั่งเก้าอี้บตะเข็บทอง คิดเป็นร้อยละ 96.6 หญิงหลังคลอดมีการอยู่ไฟแบบเปียก คิดเป็นร้อยละ 33.3

คำสำคัญ: เก้าอี้บตะเข็บทอง คุณภาพเบอร์ 5 ประหยัด ปลอดภัย ประสิทธิภาพเยี่ยม